

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» щодо приведення положень у відповідність антикорупційного законодавства України»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

28 серпня 2020 року Конституційний Суд України рішенням № 9-р визнав неконституційним Указ Президента України № 218/2015 «Про призначення А. Ситника Директором Національного антикорупційного бюро України».

Разом з тим, у наведеному Рішенні Конституційний Суд України відмітив необхідність врахування потреби в дотриманні балансу суспільно значущих інтересів, зокрема прав учасників правовідносин та належного функціонування Національного антикорупційного бюро України (далі – Національне бюро), та вирішив не поширювати дію Рішення на правовідносини, які виникли внаслідок здійснення посадових обов'язків особою, призначеною Указом Президента України, який визнано неконституційним. При цьому Конституційний Суд України також зазначив, що обрання іншого підходу призвело б до порушення принципу юридичної визначеності та балансу конституційно значущих цінностей, що є неприпустимим за Конституцією України (абзаци четвертий та п'ятий пункту 4 мотивувальної частини, пункт 3 резолютивної частини зазначеного Рішення).

Надалі Рішенням від 16 вересня 2020 року № 11-р/2020 Конституційний Суд України визнав окремі положення Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» такими, що не відповідають Основному Закону України, та зобов'язав Верховну Раду України невідкладно привести положення законодавства України у відповідність до цього Рішення.

Зокрема, *неконституційними визнано положення Закону, якими Президент України наділявся повноваженнями, що не передбачені Основним Законом*, зокрема в частині створення Національного антикорупційного бюро України, призначення на посаду Директора Національного антикорупційного бюро України тощо.

Неконституційні положення Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» втраять чинність через три місяці з дня ухвалення Конституційним Судом України зазначеного Рішення, тобто з 17 грудня 2020 року.

Також слід враховувати, що Конституційний Суд України у Висновку № 7-в/2019 констатував, що «такий орган в Україні є, він *створений і*

функціонує відповідно до визначених законом юридичних основ його організації та діяльності».

На мою думку, законотворець не врахував, що підставою звільнення Директора Національного антикорупційного бюро України може бути набрання законної сили рішенням суду про притягнення його до адміністративної відповідальності за адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією.

Переконалий, що включення вищезгаданої підстави є гарантією прозорості роботи, підтримкою авторитету цього правоохоронного органу, зміцнить довіру суспільства до його діяльності. Зумовить нівелювання сумнівів серед українських громадян та світової спільноти щодо спроможності ефективно виконувати завдання із боротьби з корупцією, унеможливить ситуації в яких очільником антикорупційного органу може бути особа, притягнута до відповідальності за корупційне правопорушення.

Тому, для забезпечення доброчесності та незалежності українських антикорупційних інституцій важливо, щоб обрання та усунення керівництва цих органів відбувалось відповідно до норм чинного законодавства, і щоб закони застосовувались однаково стосовно всіх інституцій та їх працівників.

Таким чином, існує необхідність внесення змін до деяких положень Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» з метою їх приведення у відповідність до Конституції України, антикорупційного законодавства України та врахування правових позицій Конституційного Суду України.

2. Мета і шляхи її досягнення

Проект Закону України спрямований на усунення суперечностей між Конституцією України та Законом України «Про Національне антикорупційне бюро України», забезпечення гарантій незалежності Національного бюро та стабільності його функціонування, а також на приведення Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» у відповідність до чинних норм антикорупційного законодавства України.

3. Загальна характеристика та основні положення проекту Закону

Проектом Закону України пропонується внести зміни до статей 1 і 6 Закону України «Національне антикорупційне бюро України», якими:

1) визначити, що Національне бюро утворюється і здійснює свою діяльність відповідно до вимог Закону;

2) встановити повноваження Верховної Ради України приймати рішення про звільнення Директора Національного бюро з посад за наявності підстав, визначених частиною четвертою статті 6 Закону;

3) доповнити частину четверту статті 6 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» змінами, згідно з якими в разі набрання законної сили рішенням суду про притягнення Директора Національного бюро України до адміністративної відповідальності за адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією Директора Національного антикорупційного бюро України може бути звільнено з посади рішенням Верховної Ради України;

4) визначається, що особа, призначена на посаду Директора Національного бюро, продовжує виконувати свої повноваження до моменту призначення Директора Національного антикорупційного бюро України в порядку, визначеному Законом України «Про Національне антикорупційне бюро України», але не пізніше спливу строку його повноважень.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Правовідносини у зазначеній сфері регулюються Законом України «Про Національне антикорупційне бюро України».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття проекту Закону не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

6. Прогноз результатів соціально-економічних, правових та інших наслідків прийняття законопроекту

Прийняття цього законопроекту дозволить:

виконати Рішення Конституційного Суду України № 11-р/2020, усунувши невідповідність положень Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» вимогам Конституції України;

забезпечити сталість та безперервність діяльності Національного бюро;

зберегти гарантії незалежності Національного бюро;

забезпечити стабільність функціонування Національного бюро та роботу його керівництва.

впорядкує положення Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» у відповідність до чинних норм антикорупційного законодавства України, згідно з якими в разі набрання законної сили рішенням суду про притягнення Директора Національного бюро України до адміністративної відповідальності за адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією Директора Національного антикорупційного бюро України може бути звільнено з посади рішенням Верховної Ради України.

Народний депутат України

Качура О.А.

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Качура Олександр Анатолійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000F0D72E008F668200
Дійсний до: 13.03.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 48д9/1-2020/239731 від 14.12.2020

292701